

“ဒီဗီဘီဒီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
**“သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
 ဘယ်သူတွေမှာ တာဝန်ရှိလဲ”**
 ဖြစ်ပါတယ်။
 မှတ်ချက်ပေးလိုတာ
 အကြံပြုလိုတာ
 မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
 ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့
 debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

“သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဘယ်သူတွေမှာ တာဝန်ရှိလဲ” (သာလွန်ဇောင်းထက်)

မြန်မာနိုင်ငံဟာ အာရှမှာ သဘာဝသယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝတဲ့ နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာကျော် ကျောက်စိမ်းထွက်ရှိရာ ကချင်ပြည်နယ်က ဖားကန့်၊ ရေနံနဲ့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ထွက်ရှိရာ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း၊ ပတ္တမြားထွက်ရှိရာ မိုးကုတ်မြေ စတဲ့ မြန်မာ့နာမည်ကျော် သယံဇာတ နယ်မြေတွေဟာ အခုဆိုရင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွေ ပျက်စီးပြီး အဲဒီဒေသမှာနေတဲ့ ပြည်သူလူထု ဘဝတွေကို ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့ အန္တရာယ် ဆိုးတွေ ပေးနေတဲ့ အခြေအနေကို ဆိုက်ရောက်နေပါပြီ။ အထူးသဖြင့် တော့ သယံဇာတထွက်ရှိမှုကြောင့် နာမည်ကျော်ကြားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံက မိုးကုတ်မြေဟာ ကမ္ဘာ့တန်ဖိုးအကြီးဆုံး ပတ္တမြားထွက်ရှိရာ၊ နိုင်ငံတကာ ပတ္တမြားဈေးကွက်မှာ ရှိနေတဲ့ ပတ္တမြား ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ထွက်ရှိရာ နေရာ အဖြစ် ကျော်ကြားလှတဲ့ ရတနာမြေဖြစ်ပေမယ့်လည်း အလွန်အကျွံ တူးဖော်မှုတွေကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးယိုယွင်းပြီး နာလန်မထူ တော့တဲ့ အခြေအနေ ရောက်ရှိသွားခဲ့ရပါပြီ။

စစ်အစိုးရ အာဏာရယူခြင်းနှင့် သဘာဝသယံဇာတ ကျိန်စာမိခြင်း

၁၉၈၈ ခုနှစ် ရှစ်လေးလုံး ဒီမိုကရေစီ လူထုလှုပ်ရှားမှု အရေး တော်ပုံကြီးကို စစ်တပ်က အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းပြီးတဲ့နောက် စစ်အာဏာရှင် အစိုးရ တက်လာခဲ့ပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင် အစိုးရတက်လာခြင်းကတော့ မြန်မာ့ သဘာဝသယံဇာတတွေ အတွက် ကျိန်စာမိလိုက်သလိုပါပဲ။ ဖားကန့်မြေ၊ မိုးကုတ်မြေ၊ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းတွေဟာ နိုင်ငံတကာရဲ့ စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုကို အကြီးအကျယ်ခံခဲ့ရတဲ့ စစ်အစိုးရအတွက် ငွေတွင်းဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ စည်းကမ်းမရှိ အတိုင်းအဆမရှိ နီးစပ်ရာ ချထားပေးတဲ့ သဘာဝ သယံဇာတ တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတွေဟာ မိုးကုတ်မြေကို အတော် အထိ နှာစေခဲ့ပါတယ်။

၁၉၉၀ ခုနှစ် ဝန်းကျင်လောက်ကစပြီး စစ်အစိုးရဟာ မိုးကုတ်မြေဟာ ပတ္တမြားတူးဖော်ခွင့်ကို အကြီးအကျယ် ချထားပေးခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့်တော့ စစ်တပ်ကိုယ်တိုင် တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို အကြီးအကျယ်လုပ်ခဲ့တဲ့အပြင် စစ်တပ်နဲ့နီးစပ်တဲ့ အသိုင်းအဝိုင်းတွေလည်း ကျောက်မျက်တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတွေ အကြီးအကျယ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ထွက်ရှိလာတဲ့ ကျောက်မျက်တွေဟာ စစ်အစိုးရ အာဏာပိုင်တွေ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနဲ့ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွေဆီကို ရောက်ရှိသွားပါတယ်။

ကမ္ဘာ့တန်ဖိုးအကြီးဆုံး Sunrise အမည်ရ မြန်မာ့ပတ္တမြား

ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၊ ဂျနီဗာမြို့မှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် မေလ ၁၃ ရက်နေ့မှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကျောက်မျက်ရတနာရောင်းပွဲမှာ Sunrise လို့ အမည်ရတဲ့ မြန်မာ့ပတ္တမြားဟာ ၂၅ ဒဿမ ၅၉ ကာရက် အရောင်အသွေးရှိပြီး Cartier ရတနာကုမ္ပဏီက စုဆောင်းထားခဲ့တာပါ။ ဒီပတ္တမြားဟာ မြန်မာ့ပတ္တမြားဖြစ်ပြီး သဘာဝရဲ့အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ရတနာ ၁ ပါး ဖြစ်တယ်လို့ နိုင်ငံတကာ ကျောက်မျက်ရတနာ ပညာရှင်တွေက တအံ့တဩ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

Sunrise ပတ္တမြားဟာ မြန်မာနိုင်ငံက ထွက်ရှိခဲ့တာ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံက ဘယ်လို ထွက်ရှိသွားခဲ့လဲ၊ ဘယ်သူတွေက ရောင်း

ချခဲ့သလဲ၊ ဘယ်လောက်ဈေးနဲ့ ရောင်းလိုက်တာလဲ စတဲ့ အသေးစိတ် အချက်အလက်တွေ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တရားမဝင် လမ်းကြောင်းကနေ ထွက်ရှိသွားတယ် ဆိုတာကတော့ အသေအချာပါပဲ။

သယံဇာတကျိန်စာသင့်ခြင်း

စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ သတ္တတွင်းဝန်ကြီးဌာနဆိုတဲ့ ဝန်ကြီးဌာန ၁ ခုကို ဖန်တီးပြီး မြန်မာ့ကျောက်မျက်လုပ်ငန်းဆိုတဲ့ အစိုးရပိုင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းပြီး ကျောက်မျက်ရတနာ သယံဇာတ တူးဖော်မှု လုပ်ငန်းတွေကို အကြီးအကျယ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ မြန်မာ့ကျောက်မျက်လုပ်ငန်းတွေမှာ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေက ခေါင်းဆောင်၊ အဖွဲ့ဝင်တွေ အဖြစ် ပါဝင်ပြီး သူတို့နဲ့ နီးစပ်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တွေအပြင် စစ်တပ်ရဲ့ လုပ်ငန်းတွေဖြစ်တဲ့ ဦးပိုင်နဲ့ မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်းကိုပါ ကျောက်မျက်လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ အကြီးအကျယ် ပေးခဲ့ပါတယ်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့တွေရဲ့ လေ့လာချက်တွေအရ မိုးကုတ်မှာ ကျောက်မျက်တူးဖော်ရေးလုပ်ကိုင် ၁၀၀ လောက်ကို စစ်တပ်နဲ့ နီးစပ်သူတွေက လုပ်ကိုင်နေတယ်လို့ သိရပါတယ်။

အဲဒီရဲ့ရလဒ်ကတော့ အတိုင်းအဆမရှိတဲ့ တူးဖော်မှုတွေဖြစ်ပြီး ဆယ်စုနှစ် ၂ ခုကျော်အတွင်း မြန်မာ့သဘာဝ သယံဇာတတွေဟာ အောက်ဈေးနဲ့ ပြည်ပနိုင်ငံတွေ ရောက်ရှိပြီး ရတနာနယ်မြေတွေဟာလည်း ကျိန်စာသင့်သလို မနေသင့် မနေအပ်တဲ့ နေရာတွေလို ဖြစ်လာပါတယ်။

ဒေသခံတွေ တော်တော်များများကတော့ သူတို့ဒေသမှာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှုတွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးမှုကြောင့်ဖြစ်လာတဲ့ ဆိုးကျိုးကို ခါးစည်းခံနေရပါတယ်။ ဒေသကထွက်တဲ့ ရတနာတွေက သူတို့ဘဝတွေ မတိုးတက်ပဲ အဲဒီရတနာတွေကို စည်းကမ်းမရှိ တူးဖော်မှုတွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေကိုတော့ သူတို့ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။

မိုးကုတ်အင်းဥပမာ

မြန်မာနိုင်ငံကို နယ်ချဲ့ သိမ်းပိုက်ခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်အစိုးရဟာ ဘားမားရှာ့ဒီမိုင်းဆိုတဲ့ ကုမ္ပဏီကို မိုးကုတ်မှာ ကျောက်မျက်တူးဖော်ရေး လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ပြီး အဲဒီကုမ္ပဏီက စက်အင်အား၊ လူအင်အားများစွာနဲ့ကျောက်မျက်တူးဖော်မှုကြောင့် ရေပြင် ၁၆ ဧက၊ မြေပြင် ၁၄ ဧက စုစုပေါင်း ဧက ၃၀ အကျယ်အဝန်းရှိတဲ့ မိုးကုတ်အင်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။

ရတနာတူးဖော်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အင်းကြီးဖြစ်ပေမယ့်လည်း သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တွေရဲ့ တန်ဖိုးမထားမှုတွေကြောင့် အမှိုက်၊ ရေမှော်နဲ့ ရေဆိုးတွေကြောင့် နောက်ဆုံး အနံ့အသက်ဆိုးတွေထွက်ရှိတဲ့ အင်းကြီးအဖြစ် ရောက်ရှိပြီး နောက်ဆုံး မိုးကုတ်သူ မိုးကုတ်သားတွေ ပါဝင်တဲ့ အင်းထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့က အင်းကြီးရေရှည်ရပ်တည်ရေးအတွက် အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းနေရပါတယ်။

ကျောက်မျက်တူးဖော်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အင်းကို မထိန်းသိမ်းတဲ့အတွက် ရေရှည် ပျက်စီးမှုတွေ ဖြစ်ရသလို ကျောက်မျက်တူးဖော်မှုကြောင့် ပျက်စီးနေတဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ထိန်းသိမ်းမှုမရှိတဲ့အတွက် ပိုမိုပျက်စီးပြီး လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို ထိခိုက်လာတဲ့အထိ ဖြစ်လာနေပါပြီ။

NLD အစိုးရသစ်လက်ထက်အခြေအနေ

စစ်အစိုးရလက်ထက်က ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကျောက်မျက်တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတွေ တားဆီးဖို့ NLD အစိုးရသစ်လက်ထက် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှာ ကျောက်မျက်တူးဖော်ရေး လုပ်ငန်းတွေအားလုံးကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ပါတယ်။ ဒီလို ရပ်ဆိုင်းလိုက်တဲ့အတွက် လုပ်ငန်းရှင်ကြီးတွေနဲ့ ကုမ္ပဏီတွေ အထိနာကြတာ မှန်ပေမယ့်လည်း ကျောက်မျက်တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းမှာဝင်ရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရတဲ့ ဒေသခံတွေလည်း အလုပ်မရှိတဲ့ အခြေအနေကို ရောက်ရှိခဲ့ရပါတယ်။ မိုးကုတ်မှာဆိုရင် ဒေသခံတွေဟာ မြို့ပြဒေသတွေကို ရွှေ့ပြောင်းတာ၊ တနယ်တကျေးက ဒေသခံထွက်ကုန်တွေကိုယူပြီး ရောင်းချကြရတဲ့ ကုန်သည်အလုပ်တွေကို ပြောင်းလုပ်နေကြရပါတယ်။

မိုးကုတ်မှာ ၁၉၉၀ နောက်ပိုင်းမှ စတင်ကာ တနိုင်တပိုင်လုပ်ကိုင် ချထားပေးသလို ဒေသခံတွေကို ခွင့်မပြုခဲ့ပဲ စစ်အစိုးရနဲ့ နီးစပ်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တွေနဲ့ သူတို့နဲ့ ဖက်စပ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူတွေ၊ အစိုးရနဲ့တွဲဖက်လုပ်ကိုင်တဲ့ ကုမ္ပဏီတွေကိုသာ ခွင့်ပြုခဲ့တာပါ။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှ တနိုင်တပိုင် လုပ်ကိုင်တွေ ချထားပေးခဲ့ပေမယ့်လည်း ဒေသခံတွေ လုပ်ကိုင်ခွင့်ကတော့ နည်းပါးနေဆဲပါပဲ။ အစိုးရသစ်အနေနဲ့ကျောက်မျက်တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ပေမယ့်လည်း တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတွေကြောင့် ပျက်စီးနေတဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုတော့ အခုအချိန်အထိ အချိန်မီ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တာ၊ ပြုပြင်တာတွေ မလုပ်ကိုင်သေးပါဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း ပျက်စီးနေတဲ့ မြန်မာ့သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် တွေဟာ စိုးရိမ်ရတဲ့ အနေအထားမှာ ရှိနေပါတယ်။

ဥပဒေသစ်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဘယ်သူမှာ တာဝန်ရှိလဲ

NLD အစိုးရသစ် လက်ထက်မှာ လွှတ်တော်က မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာ ဥပဒေသစ်ကို ရေးဆွဲနေပါတယ်။ တဖက်မှာလည်း အမျိုးသားအဆင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာကို အစိုးရက ရေးဆွဲနေပါတယ်။ ဒီဗျူဟာကို ဖွဲ့နွဲ့လ ၅ ရက်နေ့မှာ ကျရောက်မယ့် ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်နေ့ မတိုင်ခင် ရေးဆွဲသွားဖို့ ရှိနေပါတယ်။

ဥပဒေနဲ့ မဟာဗျူဟာတွေ ဘယ်လောက်ပဲ ရေးဆွဲနေစေကာမူ အဓိက အရေးကြီးဆုံးက အကောင်အထည်ဖော်မှုပါပဲ။ စာရွက်ပေါ်မှာရှိနေတဲ့ ဥပဒေတွေ၊ မဟာဗျူဟာတွေကို လက်တွေ့မှာလည်း အသက်ဝင်လာဖို့ လိုနေပါတယ်။ အဲဒီလို အသက်ဝင်လာမှသာ ပျက်စီးနေတဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် အစိုးရက ဥပဒေနဲ့ မူဝါဒတွေ အကောင်အထည်ဖော်ပြီး တူးဖော်တဲ့ ကုမ္ပဏီတွေကို ထိထိရောက်ရောက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးမှာ ပူးပေါင်းပါဝင်ဖို့ ညွှန်ကြားချက်တွေ လိုအပ်နေပါတယ်။ အဲဒီလို ညွှန်ကြားချက် မလိုက်နာတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေကို ထိရောက်စွာ အရေးယူဖို့လည်း အရေးကြီးပါတယ်။ စစ်အစိုးရက ဦးဆောင်ဖျက်ဆီးခဲ့တဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြည်သူ့ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားတဲ့ အစိုးရက ပြန်လည် အဖက်ဆယ် ကယ်တင်ဖို့ လိုနေတာကတော့ အသေအချာပါပဲ။